

Bescherming van jongeren op het werk

Risicoanalyse

Conform het KB van 03 mei 1999, gewijzigd door het KB van 03 mei 2003,
het KB van 28 mei 2003 en het KB van 21 september 2004

Jongeren?

- ✓ Alle minderjarige werknemers die 15 jaar zijn of ouder en die niet meer onder de voltijdse leerplicht vallen.
- ✓ Persoon verbonden door een leerovereenkomst: alle personen die een opleiding genieten in een onderneming krachtens een leerovereenkomst (alsook alle personen in dienst genomen in het kader van een overeenkomst werk-opleiding overeenkomstig het koninklijk besluit nr. 495 van 31 december 1986 tot invoering van een stelsel van alternerende tewerkstelling en opleiding voor de jongeren tussen 18 en 25 jaar en tot tijdelijke vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen van de werkgever verschuldigd in hoofde van deze jongeren.
- ✓ Alle student-werknemers die (overeenkomstig titel VII) van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, met de werkgever een arbeidsovereenkomst hebben gesloten voor een tewerkstelling als student, met uitzondering van de categorieën studenten die zijn uitgesloten krachtens artikel 122 van diezelfde wet, doch met inbegrip van de studenten die ten minste zes maanden werken, voor zover zij dit niet gedurende een ononderbroken periode van zes maanden bij dezelfde werkgever doen.
- ✓ Alle leerlingen en studenten die een studierichting volgen waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht.

Werkplaats

Naam en adres van de werkgever die de jongere tewerkstelt:

.....
.....
.....

Externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van de werkgever

IDEWE, ...

Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer: .....

Onderwijsinstelling of opleidingscentrum die jongeren aanbrengen (facultatief in te vullen)

Adres: .....

.....
.....

Opleiding of studierichting jongere: .....

.....
Studiejaar: .....

Beschrijving van de werkzaamheden

Activiteiten, machines, chemische en/of fysische agentia, blootstellingsduur:

.....
.....
.....
.....

Verzorgingssector: contacten

- zieken
- TVT-PVT
- kinderen < 12 jaar
- thuislozen/kansarmen
- (ex-)verslaving (drugs, alcohol, medicatie,...)
- ziekenhuis
- kinderen < 3 jaar
- bejaarden
- (ex-)gedetineerden
- psychiatrie
- kinderen < 6 jaar
- gehandicapten
- asielzoekers en gelijkgestelden

Blootstelling aan risico's die aanleiding geven tot verplicht passend gezondheidstoezicht zoals bedoeld in het KB van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers

- veiligheidsfunctie: .....
- verhoogde waakzaamheid: .....
- welbepaalde risico's:
  - chemisch
    - agentia: .....
    - risico op dermatose: .....
    - risico op andere effecten: .....
  - fysisch:
    - ioniserende stralingen
    - lawaai
    - trillingen
    - koude
    - warmte
    - andere: .....
  - biologisch:
    - sociaal contact
    - nauw speeksel contact
    - contact bloed
    - contact stoelgang
    - spatten
    - contact urine
    - tuberculoserisico
  - fysieke werkbelasting (van ergonomische aard of door zwaarte van het werk)
    - tillen van lasten
    - beeldschermwerk
    - repetitieve arbeid
    - andere: .....
  - mentale werkbelasting: .....

- call-center operator
- bandwerk (o.a. controle,...)
- psychosociale werkbelasting
  - nachtwerk
  - shiftwerk
  - agressie of emoties
- contact met voeding

Specifieke risico's op de werkplaats te wijten aan...

een gebrek aan ervaring, het niet bewust zijn van risico's, de niet-voltooid ontwikkeling.

Zie de niet limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in artikel 3, § 2 en in artikel 8) in bijlage.

.....

.....

.....

Preventiemaatregelen

Werkkledij/persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

- overall/broek/jas/andere: .....
- veiligheidsschoenen (type): .....
- handschoenen:
  - bij verzorging
  - contact bloed, urine, stoelgang
  - contact zepen, water, detergents
- ontsmettingsmiddel
- stevige handschoenen tegen verwondingen
- naaldcontainer
- ademhalingsbescherming (type): .....
- oorkap/oorpropjes (type): .....
- helm/kapje (type): .....
- veiligheidsharnas (type): .....
- scherm/bril (type): .....
- andere: .....

Verboden werkzaamheden

.....

.....

.....

Vereist gezondheidstoezicht voor de jongeren

1. Passend gezondheidstoezicht (cfr. KB 28 mei 2003)

- medisch onderzoek (VGB, PGB, HZ, HO, HB) omwille van de volgende risico's:
  - .....
  - .....
  - .....
  - .....
- andere frequentie:
  - .....

.....

2. Specifiek gezondheidstoezicht (voorafgaand en periodieke gezondheidsbeoordeling)

- niet vereist
- vereist omwille van leeftijd (<18 jaar)
- vereist omwille van nachtarbeid

vereist omwille van specifieke risico's: .....

- gebrek aan ervaring
- niet bewust zijn van risico's
- niet-voltooid ontwikkeling
- andere: .....

De jongere moet beschikken over een 'Formulier voor de Gezondheidsbeoordeling' opgesteld door de arbeidsgeneesheer van de werkgever.

Verplichte inentingen – verplichte tuberculinetest

- tetanus: .....
- hepatitis B: .....
- tuberculinetest: .....

Preventiemaatregelen bij zwangerschap en borstvoeding

Zwangerschappen moeten onmiddellijk gemeld worden aan de werkgever van de onderneming dat de jongere tewerkstelt.

- Medisch onderzoek door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer is noodzakelijk bij het begin van de zwangerschap.
- Medisch onderzoek door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer is noodzakelijk bij lactatie.

De algemene risico-evaluatie moederschapsbescherming vindt u in bijlage 1.
De arbeidsgeneesheer zal oordelen of er specifieke maatregelen moeten getroffen worden voor de zwangere.

Datum, naam en handtekening

Datum, naam en handtekening

Werkgever

Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer

Nota: bijlagen

- ✓ Bijlage 1: Risico-evaluatie moederschapsbescherming
- ✓ Bijlage 2: Hygiënische maatregelen ter preventie van infectieziekten in de verzorgingssector
- ✓ Bijlage 3: Niet-limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in artikel 3, §2 en in artikel 8) waaraan jongeren niet mogen blootgesteld worden.

Bijlage 2

Hygiënische maatregelen ter preventie van infectieziekten in de verzorgingssector

- ✓ Elk rechtstreeks contact met bloed en lichaamsvochten vermijden.
- ✓ Bij accidenteel contact van de huid of handen met bloed of lichaamsvochten: wassen en ontsmetten.
- ✓ Kledij bevuild met bloed of lichaamsvochten vervangen.
- ✓ Prikongevallen vermijden.

Elke jongere draagt wegwerphandschoenen bij de volgende handelingen:

- ✓ bij contact met stoelgang, urine, bloed of andere lichaamsvloeistoffen;
- ✓ bij contact met materialen mogelijk bevuild met deze lichaamsvloeistoffen;
- ✓ bij verzorgingen.

Iedere jongere dient de handen te wassen

- ✓ na het uittrekken van de handschoenen;
- ✓ na gebruik van de toiletten;
- ✓ voor en na het eten;
- ✓ voor het manipuleren, bereiden en verdelen van voedingsmiddelen;
- ✓ na het manipuleren van bevuild en mogelijk besmet materiaal;
- ✓ na elke mogelijke besmetting van de handen.

Hepatitis B vaccinatie

In de afdelingen waar er rechtstreeks contact mogelijk is met bloed, of waar personen verblijven die mogelijk besmet zijn met het hepatitis B virus is hepatitis B vaccinatie noodzakelijk.

De jongeren die niet gevaccineerd zijn tegen hepatitis B nemen contact op met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Tuberculinetest

Bij blootstelling aan het tuberculoserisico verplicht voor de eerste tewerkstelling en verder jaarlijks tijdens de volgende tewerkstellingsperiodes.

Beroepsziekten

Elke ziekte of aandoening die mogelijks verband houdt met het werk dient onmiddellijk, gesignaleerd te worden aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. Een aangifte van beroepsziekte gebeurt best binnen de periode van de werkonbekwaamheid!

Arbeidsongevallen

Arbeidsongevallen worden onmiddellijk gemeld aan het diensthoofd en de personeelsdienst. Een prikongeval met een gebruikte injectienaald is een arbeidsongeval. Na een prikongeval onmiddellijk contact opnemen met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Andere ziekten

Jongeren die drager zijn van een ziekte, die tijdens de normale werkactiviteiten kunnen overgedragen worden op andere personen, moeten onmiddellijk de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer op de hoogte brengen.

Zwangerschappen

Zwangerschappen dienen onmiddellijk gemeld te worden aan de werkgever. Indien nodig zal de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer oordelen of er preventiemaatregelen moeten getroffen worden ter bescherming van moeder en/of kind.

Bijlage 3

Niet-limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in artikel 3, §2 en in artikel 8) waaraan jongeren niet mogen blootgesteld worden

Agentia

1. Fysische agentia:

- ✓ ioniserende straling;
- ✓ werk in een omgeving met overdruk, vb. hoogdrukruimten/ diepzeeduiken.

2. Biologische agentia:

- ✓ biologische agentia van de groep 3 (o.a. TBC, hepatitis B) en groep 4.

3. Chemische agentia:

- ✓ stoffen en bereidingen ingedeeld als vergiftig (T), zeer vergiftig (Tx), bijtend (C) of ontplofbaar (E);
- ✓ stoffen en bereidingen die zijn ingedeeld als schadelijk (Xn) en die zijn aangeduid met een of meer van de volgende R-standaardzinnen:
  - R 39 : gevaar voor zeer ernstige onherstelbare effecten;
  - R 40 : mogelijke gevaren voor onherstelbare effecten;
  - R 42 : kan overgevoelighedsreacties bij inademing veroorzaken;
  - R 43 : kan overgevoelighedsreacties bij aanraking met de huid veroorzaken;
  - R 45 : kan kanker veroorzaken;
  - R 46 : kan erfelijke, genetische schade veroorzaken;
  - R 48 : gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling;
  - R 60 : kan de vruchtbaarheid schaden;
  - R 61 : kan schade veroorzaken aan het ongeboren kind.
- ✓ stoffen en bereidingen die zijn ingedeeld als irriterend (Xi) en die zijn aangeduid met een of meer van de volgende R-standaardzinnen:
  - R 12 : zeer licht ontvlambaar;
  - R 42 : kan overgevoelighedsreacties bij inademing veroorzaken;
  - R 43 : kan overgevoelighedsreacties bij aanraking met de huid veroorzaken.
- ✓ stoffen en bereidingen bedoeld in het koninklijk besluit van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kankerverwekkende en mutagene agentia op het werk.
- ✓ - gesmolten lood en loodlegeringen, met uitzondering van soldeersel;
- stof van lood en van loodverbindingen aangewend in fabrieken en reparatiewerkplaatsen voor loodaccumulatoren;
- loodhoudende verfstoffen aangebracht met het pistool of door middel van elektrostatische procédés;
- kwik of kwikverbindingen;
- koolstofdissulfide;
- arseenverbindingen;
- fluor en zijn verbindingen;
- benzeen;
- tetrachloorkoolstof, 1, 1, 2, 2-tetrachloorethaan en pentachloorethaan.

Procédés en werkzaamheden

- ✓ Vervaardiging, gebruik, distributie met het oog op het gebruik, opslag en vervoer van springstoffen of van projectielen, ontstekingsmiddelen of diverse voorwerpen die springstoffen bevatten.
- ✓ Arbeid in persluchtcaissons en onder overdruk.
- ✓ Werk waarbij gebruik gemaakt wordt van apparaten voor de vervaardiging, de opslag of het vullen van reservoirs met ontvlambare vloeistoffen en met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen; werkzaamheden die een ernstige brand of zware ontploffingen kunnen veroorzaken.
- ✓ Grond- en stutwerk bij uitgravingen van meer dan 2 m diep waarvan de breedte op halve diepte kleiner is dan de diepte; werk dat instortingen kan veroorzaken.
- ✓ Besturen van graafwerktuigen en -machines.
- ✓ Besturen van machines voor het heien van palen.
- ✓ Besturen van hefwerktuigen en het geleiden van de bestuurders ervan met signalen.
- ✓ Slopen van gebouwen.
- ✓ Oprichten en afbreken van stellingen.
- ✓ Las- of snijwerk met de elektrische boog of met de brander in tanks.
- ✓ Gebruik van schiethamers.
- ✓ Onderhoud, reiniging en herstel van hoogspanningsinstallaties in transformatorhuisjes; arbeid met gevaren op het gebied van hoogspanningselektriciteit.
- ✓ Laden en lossen van schepen.
- ✓ Snoeien en vellen van hoogstammige bomen en behandelen van rondhout.
- ✓ Bedienen, in metaalbedrijven, van fabricage- en transportinrichtingen die grote risico's kunnen vormen voor de veiligheid van het personeel, zoals hoogovens, smeltovens, convertoren en gietijzermengers, smeltpannen, warmwalsen; bedienen van coalcars, coke-cars en uithaalmachines in cokesfabrieken.
- ✓ Arbeid met gevaarlijke machines, behalve wanneer de machine vast is voorzien van afdoende beschermingsinrichtingen die onafhankelijk werken van de bediener. Als gevaarlijke machines worden beschouwd :
  - de volgende houtbewerkingsmachines : cirkelzagen, lintzagen, vlakbanken, vandiktebanken, frezen, pennenbanken, kettingfrezen, gecombineerde machines;
  - de volgende leerlooierijmachines : walsmachines, pers- en schaaftmachines, machines voor het gladschuren, karrewalsen, stolmachines en vacuümdroogmachines;
  - de volgende metaalpersen : schroefpersen met wrijvingskoppeling, excenterpersen met mechanische, pneumatische of hydraulische koppeling, hydraulische persen;
  - de persen voor het vormen van plastische stoffen;
  - de mechanisch bewogen metaalscharen en snijmachines;
  - de valhamers.
- ✓ Procédés en werkzaamheden bedoeld in bijlage II van het koninklijk besluit van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk.
- ✓ Werkzaamheden met wilde of giftige dieren.
- ✓ Schilderwerk waarbij gebruik wordt gemaakt van loodwit, loodsulfaat of enig product dat die pigmenten bevat, indien het loodgehalte groter is dan 2 gewichtsprocent berekend in metallische toestand.
- ✓ Werk aan of met kuipen, bassins, reservoirs, korfflessen of buikflessen die chemische agentia bevatten, bedoeld in punt 3 (chemische agentia).
- ✓ Arbeid met een door machines bepaald werktempo en met prestatiebeloning.

Plaatsen

- ✓ Plaatsen waar werkzaamheden worden verricht die ernstige branden of ontploffingen kunnen veroorzaken, zoals:
  - de vervaardiging van vloeibare zuurstof en waterstof;
  - de vervaardiging van collodion, celluloid, ontvlambare gassen en vloeistoffen;
  - de destillatie en raffinage van koolwaterstoffen voortkomende uit petroleum en steenkool;
  - het vullen van verplaatsbare recipiënten met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen andere dan lucht, onder een druk van meer dan 1 kg/cm².

- ✓ - de lokalen bestemd voor de autopsiediensten;
- de plaatsen in de vuilbeluiken waar kadavers en krenten behandeld en bewerkt worden;
- de lokalen waar dieren worden geslacht;
- de lokalen waar werkzaamheden worden verricht die een risico inhouden van contact met cyaanwaterstofzuur of met elke stof die dit zuur kan vrijmaken;
- de lokalen of bouwplaatsen waar door werkzaamheden of werken asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt.

Voorwaarden om jongeren (alle groepen met uitsluiting van de student werknemers) toch bloot te stellen aan de hierboven vermelde agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen

- ✓ de arbeid, betrokkenheid of aanwezigheid is onontbeerlijk voor de beroepsopleiding;
- ✓ de werkgever vergewist zich ervan dat de nodige preventiemaatregelen effectief zijn en door een lid van de hiërarchische lijn, aangewezen door de werkgever, worden gecontroleerd;
- ✓ de werkgever ziet erop toe dat de voormelde arbeid wordt uitgevoerd in het bijzijn van een ervaren werknemer en dat de aanwezigheid op de voormelde plaatsen gebeurt in aanwezigheid van een werknemer.

Voorwaarden om student werknemers > 18 jaar toch bloot te stellen aan de hierboven vermelde agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen

- ✓ zij worden niet betrokken bij het besturen van gemotoriseerde transportwerktuigen;
- ✓ hun studierichting stemt overeen met de werkzaamheden waarvoor de verbodsbepaling geldt;
- ✓ de werkgever vraagt vooraf advies aan CPBW en de preventieadviseurs.